

ผลของความชัดແບ່ງໃນບໍ່ນາທົກວາມວິທີກັງລແລະສົມຖ້ອນທີ່ພາຫະການເຮັດ

นางปราณี ສູຕິວັດນາ

001622

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต

แผนกวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2515

๑๖๘๕๙๖๒

THE EFFECTS OF ROLE CONFLICT ON ANXIETY AND
ACADEMIC ACHIEVEMENT

Mrs. Pranee Dhithivathana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

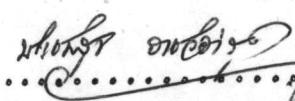
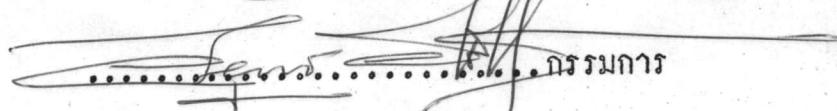
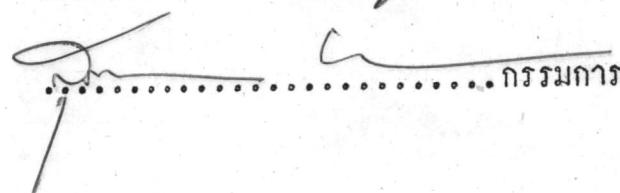
Graduate School

Chulalongkorn University

1972

บันพิทักษ์วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาด้านพัฒนาชีวภาพ

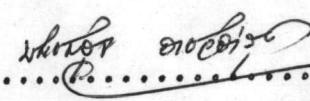
คณบดีบันพิทักษ์วิทยาลัย

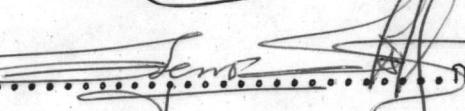
คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ
 กรรมการ
ม./๒๕๖๖... ก.๙๙๙๙๙๗... กรรมการ
 กรรมการ

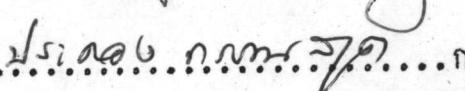
อาจารย์บุญคุณการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรบุข วิเชียรโชติ

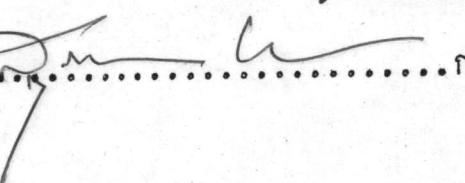
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาด้านพัฒนา

คณบดีบันทึกวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

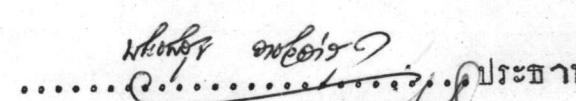
..... กรรมการ

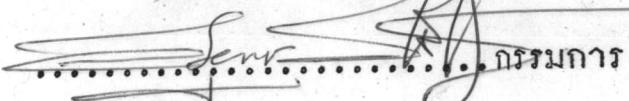
..... กรรมการ

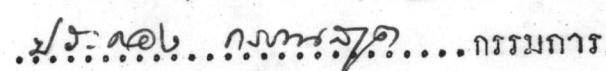
อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรบุรุษ วิเชียรโขติ

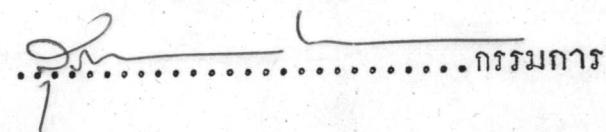
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบันกิต

.....
คณบดีบันทึกวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์บุญคุณการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรบุรุษ วิเชียรโชติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุเมตติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาด้านบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

.....
.....

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรบุฑ วิเชียรโชติ

บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาด้านบันทึก

คณบดีบันทึกวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ ดร. วีรบุรุษ วิเชียรโชติ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการความขัดแย้งในบทบาทต่อความวิถีกังวลและสัมฤทธิผล
 ทางการเรียน
 ชื่อ นางปราณี รุติรัตน์ แผนกวิชาจิตวิทยา
 ปีการศึกษา 2514

บทคัดย่อ

การเขียนวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ¹
 ประการแรก เพื่อศึกษาความขัดแย้งในบทบาทของนิสิตที่เรียนบางเวลาและศึกษาใน
 รายละเอียดเกี่ยวกับความเครียดของบทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในฐานะของการ
 เป็นนิสิตและเป็นครู-อาจารย์ ประการที่สอง เพื่อศึกษาผลของการความขัดแย้งในบทบาท
 จะก่อให้เกิดความวิถีกังวลทางการศึกษา ประการที่สาม ศึกษาถึงความวิถีกังวล
 ทางการศึกษามีผลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนเพียงใด กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 240 คน
 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 80 คน คือนิสิตที่เรียนเต็มเวลา นิสิตที่เรียนบางเวลาและ
 กลุ่มครูที่สอนเต็มเวลา ใช้แบบวัด 3 ชุด คือ แบบวัดเกี่ยวกับความแตกต่างในบทบาท
 ของนิสิต แบบวัดเกี่ยวกับความแตกต่างในบทบาทของอาจารย์ และแบบวัดความวิถีก
 กังวลทางการศึกษา นิสิตที่เรียนเต็มเวลาตอบแบบวัดเกี่ยวกับความแตกต่างในบทบาท
 ของนิสิตกับความวิถีกังวลทางการศึกษา กลุ่มครูที่สอนเต็มเวลาตอบแบบวัดเกี่ยวกับ
 ความแตกต่างในบทบาทของอาจารย์ สำหรับนิสิตที่เรียนบางเวลาตอบแบบวัดทั้ง 3 ชุด
 สัมฤทธิผลทางการเรียนของนิสิตที่เรียนบางเวลาใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมในเหมือนกัน

ผลการวิจัยพิมพ์

1. คะแนนเฉลี่ยของความวิถีกังวลทางการศึกษาของนิสิตที่มีความขัดแย้ง²
 ในบทบาทของกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 2.75, P < .01$)
 และกลุ่มกลางกับกลุ่มต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 2.71, P < .01$) แต่
 ไม่พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มสูงกับกลุ่มกลาง

2. บทบาทที่ปฎิบัติจริงของนิสิตที่เรียนมากเวลาไม่ค่าเฉลี่ยทั่วไปนิสิตที่เรียน
เดือนเวลาอย่างมีนัยสำคัญ ($z = 5.10$, $P < .01$) และมีบทบาทที่ปฎิบัติจริงในฐานะ
อาจารย์ทั่วไปกุญแจที่สอนเดือนเวลาอย่างมีนัยสำคัญด้วย ($z = 5.47$, $P < .01$)
3. นิสิตที่เรียนมากเวลาไม่ค่าความวิตกังวลทางการศึกษาสูงกว่านิสิตที่เรียน
เดือนเวลาอย่างมีนัยสำคัญสูง ($z = 5.47$, $P < .01$)
4. ไม่มีความสัมพันธ์กันโดยระหว่างความเครียดของบทบาทของนิสิตที่เรียน
มากเวลา กับความวิตกังวลทางการศึกษา
5. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่ปฎิบัติจริงของนิสิตที่เรียนมากเวลาในฐานะ
นิสิตกับความวิตกังวลทางการศึกษาเป็นมากอย่างมีนัยสำคัญ ($r = .22$, $P < .05$)
แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในฐานะอาจารย์
6. ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกังวลทางการศึกษากับสมฤทธิผลทาง
การเรียนเป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญสูง ($r = -.60$, $P < .01$)

Thesis Title The Effects of Role Conflict on Anxiety and
 Academic Achievement

Name Mrs. Pranee Dhithivathana Department Psychology

Academic Year 1971

ABSTRACT

The three main purposes in writing this thesis were:

First, to study the role conflict of part time students, with an intensive study about the role strain and the actual role performance of the part-time students who answered the questionnaires in a students' role as well as in a teachers' role

Secondly, to investigate the effect of the role conflict upon the anxiety attached to academic processes.

Thirdly, to examine the relationships between the academic achievement and the anxiety attached to academic processes.

Two hundred and forty subjects were given the following three questionnaires: "The Students' Role Differential Scale, The Teachers' Role differential Scale and the Anxiety Attached to Academic Processes. The 240 subjects were equally divided into 3 groups: the full time students, the part-time students and the full time teachers. The full time students answered the Students' Role Differential Scale and the Anxiety Attached to Academic Processes. The full time teachers were requested to answer only the Teachers' Differential Scale. The part-time

students' academic achievements were their first semester cumulative academic achievement.

Major findings were:

1. The students were divided into high, medium and low role conflicting groups, the high group revealed very significantly grater anxiety attached to academic processes than the low group ($t = 2.75, P < .01$), the medium group also showed much more anxiety than the low group ($t = 2.71, P < .01$).

2. The actual role performance of the part-time students was significantly lower than that of the full time students ($z = 5.10, P < .01$) and also significantly lower than that of the full time teachers ($z = 2.23, P < .05$).

3. The part-time students' anxiety attached to academic processes was significantly higher than the full time students' ($z = 5.47, P < .01$).

4. The part time students' role strain was not related to the anxiety attached to academic processes.

5. The actual role performance of the part-time students' was significantly related in a positive direction ($r = .22, P < .05$). When they took the students' role, but not the teacher role.

6. The students' anxiety attached to academic achievement were negatively related to their academic achievement ($r = -.60, P < .01$).

กิติกรรมประกาศ

ความสัมฤทธิ์ชื่อดงวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้รับความกรุจากราชการย คร.
วีรบุรุษ วีเชียร์โรติ ในค้านการวางแผนโครงการกำหนดร่อง ให้คำแนะนำสำหรับเป็น
วิธีการวิจัย วิธีสร้างแบบสอบถาม แบบทดสอบ ห้องเรียนให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์
อย่างใกล้ชิดคงแต่คนด้วยดีตลอดมาในฐานะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือ
ด้วยคุณนิสิตนักศึกษาที่มีบัตรชนชูงและตนเป็นผู้ชูโภต แผนกวิชาทาง ๆ ภายใน
คณะครุศาสตร์ รวมทั้งคณาจารย์ก็มีจำนวนมาก เรียนทาง ๆ ที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
และการวิเคราะห์ผล อาจารย์ คร. นิพนธ์ กันธเสวี ได้กราโน่ให้ผู้วิจัยใช้เครื่อง
คิดเลขคำนวณส่วนตัวโดยตลอด อาจารย์ ประด่อง บรรลุสุข ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำสำ
ทางค้านสอดคล้องกันอย่างดีเยี่ยม

ทางการพิมพ์ การตรวจแก้ไขและการอัดสำเนา ผู้วิจัยได้รับความช่วย
เหลือจาก อาจารย์ นันทนา ภิลกัญจน์ คุณสนิท ธรรมนิวัชร์ชัย คุณบุญธรรมชัย
และคุณงามลักษณ์ ฐิติวัฒนา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่มีส่วน
ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ณ โอกาสสืบต่อ

ปราศรี ฐิติวัฒนา

สารบัญ

	หนา
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประจำศั๊ษิต	๓
รายการตารางประกอบ	๔
บทที่	
1. บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
ความปุ่งหมายในการวิจัย	8
ทดลองและงานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ...	8
สมมติฐานและเหตุผลในการวิจัย	30
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	33
ขอบเขตของการวิจัย	34
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	34
คำจำกัดความ	34
2. การสร้างเครื่องมือ	36
แบบวัดความแตกต่างในบทบาทอาจารย์	37
แบบวัดความแตกต่างในบทบาทนิสิต	41
แบบวัดความวิทกกังวลทางการศึกษา ...	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย	54
กลุ่มตัวอย่าง	54

บทที่		หน้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวมรวมข้อมูล	55
	กลุ่มตัวอย่างกับการใช้เครื่องมือ	55
	ตัวเกณฑ์ที่นำมาศึกษา	55
	การสังเกตและการเก็บรวบรวม	55
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.	ผลการวิจัย	57
	ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ	57
	ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน	61
5.	สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และ ขอเสนอแนะ	69
	ความมุงหมาย	69
	กลุ่มตัวอย่าง	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวมรวมข้อมูล	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล	70
	ผลการวิจัย	71
	การอภิปราย	72
	ขอเสนอแนะ	87
	บรรณานุกรม	89
	ภาคผนวก	95
	ประวัติการศึกษา	110

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1. ค่าอ่านจำนวนจำแนกข้อกระทบแบบทดสอบความวิทกังวลทางการศึกษา	...	57
2. แสดงค่าอ่านจำนวนจำแนกข้อกระทบแบบวัดความแตกต่างในบทบาทอาจารย์	...	58
3. ค่าอ่านจำนวนจำแนกข้อกระทบแบบวัดความแตกต่างในบทบาทนิสิต	...	59
4. แสดงค่าสอดพนฐานและความเชื่อถือไกด์ของแบบทดสอบความวิทกังวลทางการศึกษา	...	60
5. ค่าสอดพนฐานและความเชื่อถือไกด์ของแบบสอบถามความแตกต่างในบทบาท	...	61
6. คะแนนเฉลี่ยและผลการทดสอบความวิทกังวลทางการศึกษาของกลุ่มที่มีความซับซ้อนในบทบาทสูง กลาง ต่ำ	...	62
7. คะแนนเฉลี่ยและผลการทดสอบบทบาทที่ปฏิบัติจริงของกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม	...	64
8. คะแนนเฉลี่ยและผลการทดสอบความวิทกังวลทางการศึกษาของนิสิตที่เรียนบางเวลา กับนิสิตที่เรียนเต็มเวลา	...	65